

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

XXIII.Tangor, non frangor ab undis

urn:nbn:de:bsz:31-101049

Hac tamen sunt de raro contingentibus ut bene Hieron. Lib. 3. Epist. 5.

Quis fornacem regis babilonij sine adustione ingressus est? inquit, cujus adolescentis egyptica domina pallium non tenuit? inter illecebras voluptatum etiam ferreas mentes libido domat. Difficile inter epulas servatur pudicitia.

ET BERNARD. IN QVOD. SERM.

Periclitatur castitas in delitijs, humilitas in divitijs, pietas in negotijs, veritas in multiloquio, charitas in hoc mundo.

Alle

GHy rijt geduerich uyt, ghy zijt in alle feesten,
Ghy komt, ô Rosemont, by alle blijde geesten,
En desen onverlet soo blijfje datje waert,
En houdt den eersten stant van uwen koelen aert.
Nu isfet immers waer (het schenen eertijts droomen)
Dat midden inde zee zijn even soete stroomen,
En blijven onvermengt. Siet wat een vreemt verstant!
Ghy blijft als killich ys te midden in den brant.

Tangor, non frangor ab undis.

P*Hylli Dioneis circundaris undique turmis,
En Venus in Venas non venit ulla tuas:
Mille proci calidis implent tibi questibus aures,
Tu tamen in mediis ignibus, igne cares.
Sic manet & fluvio, licet aquora vasta pererret,
Qui fuit ante color, qui fuit ante sapor.
Vis fluvii miranda, mee vis mira puella,
In circumfuso tutus uterque mari est.*

Parler de bouche, au cœur ne touche.

LE fleuve, que tu vois, en haute mer se pousse;
Et, non obstant celà, son eau demeure douce.
Pourquoy t'estonnes tu? ma dame peut autant,
Marchant par-my le feu, est froide non obstant.

Elck

MEn vont in ouden tijt, en even noch, revieren
 Die midden in de zee en door de baren svieren
 Doch schoon haer soete stroom tot in het soute schiet
 Sy vloeyen nevens een doch efter menghen niet.
 Siet dus hout nu het volck (men moetet houven noemen
 Want yder houdt sijn goet) vvie kan van liefde roemen
 Daer yemant schoon hy trout sijn goet bevvaert alleen
 'tFy van bysonder goet als 'tlichaem is ghemeen.

Corpora communia, sed non pecunia.

P*er latices, Neptune, tuos diffunditur amnis,
 Cui remanet totus, qui fuit ante, color:
 Mixta nec unda mari, mare nec miscetur in undis
 Fluminis, & proprius piscis utrique manet.
 Heus ubi sancta fides? ubi dulcia foedera lecti?
 Utraque sepositas arca reservat opes:
 Corpora sunt nobis communia, lege jugali,
 Cum mihi te dederis, cur tua, Phylli, negas?*

Chacun son cas apart.

LE fleuve, que tu vois, bien par la mer se roule,
 Mais son eau, ny poisson, hors de son sein ne coule.
 Lors, quant les mariez ont mis leurs biens apart,
 Ou est, dy foible amour, ou est ton feu & dart?

COR-

Quid hoc rei est! Fluvium per medium maris labi, in sinum, & velut in amplexus cani istius patris rure, & suam nihilominus undam, colorem, pisces sibi servare! Monstrum hoc aliquis in mari, aliud nos in terrâ miremur. Patrum nostrorum ævo, cum adhuc exstarent veteris vestigia recti, una serè erat & simplex matrimonij ineundi ratio, ut simul cum ipsis nuptijs omnium bonorum societas inter conjuges contracta videretur. Nunc verò mutata tempora, mutati adeo una hominum mores, ut conjugij sacrum in commercium abiisse, & res mancipi facta videatur; quotque hodie matrimonia, totidem sordida serè pactiones, de bonis in communionem non conferendis, interveniant. Quid dicam? Stultè parentes filiam in matrimonium collocant ei, cui dotem dissidunt. Stultè mulier marito ejusmodi se dat, cui sua negat. Vt humida miscentur omnibus partibus, sic inter conjuges nihil separatim, nihil singulare; non corpus, non bona, nec cogitationes quidem, velim.

DE onderzoekers der nature hebben voor een groote vreemdicheyd aenghemerckt sekere reviere midden door de zee vlietende, sonder nochtans haer visch en water mette zee ghemeen te maecken. 'T is (mijns oordeels) immers soo seltsaem datmen hedendaechs, int maecken van houwelijcken, ghemeynschap van lichamen volkomelijck ende sonder teghenspreken toelaet, ghemeynschap van goederen, daerentegen gantsch verwerpt. Ist niet groote dwaelheyt een teere maghet, u eyghen vleesch en bloet, in den schoot van desen of ghenen onbesuylden jonghelinck stechtelijck heen te legghen, om na sijn welghevallen met de selve om te moghen springhen, een hant vol gelts daerenteghen, of so wat eerde kluyten in dier voeghen vast te maken, dat hy daer niet aen en kan? ist niet dullicheyd sijn dochter te betrouwen aen yemant diemen het houwelijcx goet niet betrouwen en der? Seckerlijck de weerdicheyd des houwelijckschen staets, werdt door dese vreemdicheden veel te kort ghedaen: want voorwaer, alster wel sou de gaen, soo behooren de ghehoude niet alleenlijck in lichamen, maer oock in goederen, ja in ghemoederen ende ghedachten ghemeen, en in alle haer deelen immers soo seer vermengt te wesen, ghelijck wijn en water, als het onder den anderen ghegoten is.

Waer twee gheworden zijn tot een,
Maeckt daer ghemoet en goedt ghemeen.

HORAT. SAT. I. LIB. I.

Miraris cum tu argento post omnia ponas
Si tibi non præsto, quem non merearis amorem.

Plutar. in Præcept. Matrim. ex vers. Amiot.

Platoñ écrit que la cite est bien heureuse ou on n'entend pas ces mots,

cela est mien, cela n'est pas mien,
mais ces paroles la doivent bien encore plus estre bannies hors du mariage.

De werelt ghebruyckende, als niet ghebruyckende.

Siet hier een versche beeck die met de soute baren
 Can spelen in het diep, oock sonder eens te paren;
 Siet! hoe het water raect, sy blijft al even soet,
 Sy houdt haer eersten aert te midden inden vloet.
 Het is een groote deught met alle man te leven,
 En aen het los ghevoel sijn herte niet te gheven;
 O die de vverelt schiept, en schiept oock even my,
 Gheeft dat in dese ziel de vverelt niet en zy.

Mediis immixtus in undis.

E*Sse ferunt, medium qui per mare volvitur, amnem,*
Is tamen equorei nil trahit inde salis.
Nos mundi pelagus, nos vastum currimus equor,
Nos tenet in salso Doris amara sinu;
Omne latus ferit unda, furit celer aestus arenis,
Ab! quid agat tantas rivulus inter aquas?
Alme Deus, liceat nulla falsugine tinctis
Reddere corpus humo, reddere corda tibi!

Bien te baigne, mais sans meslange.

LA mer en ce tableau, lecteur, prens pour le monde,
 Et gard toy que son sel jamais ne le confonde
 Avec le fleuve doux de ton esprit Chrestien,
 Dieu donne, que chacun bien donne garde au sien.

MEDIVS

Semina ac planta, aliunde petita, ex
 squalitate terra, cui inseruntur, brevi
 fructus producunt: animalia, in aliam
 regionem translata, ad genium loci, in
 quo habentur, indolem formant: Idem
 nobis ferè accidit: mentem ad verbi di-
 vini normam indies nobiscum forma-
 mus, & vita melioris spem animo concipi-
 mus, at simulatque in mediâ urbe ver-
 sari occipimus, ubi nos res hominesq; cir-
 cumstrepunt, subito hinc tumultus ac tur-
 bas haurimus, & negotiû nobis, non no-
 stra solum negotia, sed aliena etiâ, faciunt.
 Miseros nos! abripimur, & contagione
 plerumque insanimus, ecquis enim
 Cui mens circumflua luxu
 Intactum poterit vitio servare rigorem?
 Nos tamen adnitamur contra, & cum
 bono Deo, alphenm, mare siculum sub-
 terlabentem sine mixtione undarum, se-
 dulo imitemur; perque levitates ac vani-
 tates hujus seculi transeuntes, iis ne mis-
 ceamur, at, veluti piscis marinus in falsis
 undis non falsus, ita nos, ne falsuginem
 trahamus ex hoc pelago. Solis radii con-
 tingunt quidem terram, sed ibi sunt, un-
 de mittuntur. Vtinam sic animus nobis
 versetur inter humana, ut adhareat in-
 zerea origini suæ, id est, Deo!

En uytheemsche plante ofte zaedt, hier te
 lande ghebracht zijnde, verliest seer haest
 haren eyghen aert, en voecht sich na het landt
 daer in sy gheplant of ghesaeyt wert; vrende
 ghedierten aerden terstont naer het gheweste
 daerse ghehouden worden, verghetende het
 landt daer uyt sy ghekomen zijn. Yet sulcx ghe-
 beurt den mensche schier alle daghe, hy oeffent
 sich in eenicheydt in Godes woordt, maect
 daer uyt reghels tot een stichtelijck leven, en
 brengt sijn gheneghentheden als onder een
 toom, maer so haest hy uyt sijne innighe ghe-
 dachten komt, en begint, benefens andere
 menschen, in de werelt te woelen, terstont kle-
 ven hem de omswevende gebreken van andere
 aen't lijf, en wort door de selve (ghelijck door
 een snel-loopende reviere) wech gheruckt,
 Die in de stroom van wellust swemt,
 Al is sijn gheest al wat ghetemt,
 Of schoon hy op zijn saken let,
 Wort van eens anders vuyl besmet.
 Laet ons hier teghens ernstelijck strijden, ende
 naevolghen de reviere alpheus (die midden
 door de sicilische zee, sonder sich met de selve
 te vermenghen, haren loop neemt) laet ons
 midden inde ydelheden vande werelt, trachten
 met de selve niet ghemeens te hebben, ende
 zijn ghelijck versche visschen in soute wateren.
 De stralen van de sonne schijnen wel op der
 aerden, maer blijven ghelijckewel gehecht aen
 het lichaem van 'twelcke sy neder dalé. Tware
 te wenschen dat wy met de menschelijcke din-
 ghen besich zijnde, ons niet dieper daer in en
 lieten, ofte wy en bleven even wel vast gehecht
 aen onse oorspronck, welck is Godt. Die ons
 daer toe sijn ghenade verleene.

AMBROS. DE VIRG.

Discite in hoc mundo, supra mundum
 esse; & si corpus geritis, volitet in
 vobis ales interior.

PHILIP. 2. 15.

A Fin que vous soyez sans reproche
 & simples enfans de Dieu, irrep-
 hensibles au millieu de la generation tor-
 tue & perverse.

S 2

EAC